

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Tine Søfteland

Saksnr	Utvalg	Møtedato
13/8	Felles landbruksnemnd - Ørland/Bjugn kommuner	25.09.2013

Høringsuttalelse til planstrategi og planprogram for ny kommuneplan 2013-2025**Vedlegg:**

- 1 Forslag til planstrategi og planprogram 2013-2026

Sakens bakgrunn og innhold

I plan- og bygningslovens § 10-1 - kommunal planstrategi - slås det fast at kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter kommunestyrevalget, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Planstrategien er første steg i kommuneplanarbeidet, og angir overordnede tema, retning og strategier for utformingen av ny kommuneplan. Planprogrammet er neste steg. Her beskrives *hvordan* kommuneplanarbeidet ønskes gjennomført. Planprogrammet skal gjøre rede for formål med planarbeidet, planprosessen, opplegg for medvirkning og utredningsbehov. Planprogrammet har til hensikt å klargjøre og informere bredt om selve planprosessen, slik at alle som har interesse i planarbeidet og følgene av dette, får mulighetene til å delta i prosessen på en åpen og demokratisk måte.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen (planprogram). Rådmannen velger å legge frem planstrategi og planprogram samtidig, som ett sammenslått dokument. Planarbeidet skal gjelde for perioden 2013-2026.

Ørland kommunes planstrategi og planprogram er utarbeidet etter Stortingets vedtak om å legge Norges kampflybase til Ørland. Ørland og Bjugn kommuner bestilte etter vedtaket rapport fra Rambøll med analyse av demografi og behov som følge av ny kampflybase (Rambøll-rapporten, 2013). Denne rapporten ligger til grunn for planstrategiens utfordringskapittel. Utfordringene danner utgangspunkt for de overordnede tema, strategier og planbehov som rådmannen ser i den kommende planperiode.

Som ledd i utarbeiding av strategiplan- og planprogram er det gjennomført en Quest-Back undersøkelse til et 100-talls aktører i tillegg til et to-dagers utviklingsseminar med kommunestyret og inviterte aktører (totalt rundt 50 deltagere). Innspill fra disse medvirkningsprosessene er sammen med Rambølls rapport og regionale og nasjonale føringer for kommunal planlegging utgangspunkt for visjon, mål og strategier for Ørland i kommende kommuneplanperiode.

Planstrategien omhandler følgende overordnede tema:

- Attraktivt bosted med bolyst for en økende befolkning. Herunder 1) å utvikle et levende, fortettet, urbant og unikt Brekstad, 2) å skape et rikt kulturliv og 3) god infrastruktur og kommunikasjon på Fosen.
- Folkehelse som grunnleggende verdi. I dette ligger følgende undertema: 1) Trygg og inkluderende oppvekst og 2) fremtidsrettet tjenestetilbud og 3) nye Ørlendinger som ressurs for Ørland.
- Kreativ og fremtidsrettet næringslivssatsing der tema omstilling i landbruksnæringer inngår.
- Foregangskommune i miljø- og klimasatsingen og klimatilpassing
- Regionale og nasjonale planer og føringer (Pbl § 6-1) og (Pbl § 7-1) legges til grunn for kommuneplanleggingen. Se vedlegg C som omhandler disse.

Siden utviklingen av Ørland hovedflystasjon vil gå raskt, og raskere enn opprinnelig planlagt, haster det også med å få kommunens planer på plass. I enighet med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkeskommune har Ørland kommune fått mulighet til å forsere noen reguleringsplaner gjennom å beskrive disse separat og mer inngående enn vanlig i planprogrammet (vedlegg D: Tabell Oppsummering av planer for forsert reguleringsplaner).

Områder Rådmannen ønsker å forsere er:

- Reguleringsplan for Brekstad sentrum
- Lokalisering og utarbeidelse av reguleringsplan for ny Hårberg skole
- Reguleringsplan for Ulsetmyran Næringspark
- Reguleringsplan for Brekstad Vestre næringsområde
- Reguleringsplan for Uthaug havneområde

Plan- og bygningsloven stiller få absolutte krav til hvordan en kommuneplan skal se ut, men beskriver ulike typer verktøy som kan tas i bruk etter behov. Kravene til planprosess er mer detaljerte, dette har sammenheng med at loven skal sikre medvirkning og åpenhet i prosessen. De mest detaljerte delene av loven gjelder kommuneplanens arealdel. Denne delen av planen er rettslig bindende for enkeltpersoner, og innhold og virkninger må derfor være utfyllende beskrevet i loven.

Som del av kommuneplanarbeidet ser rådmannen behov for planer innen følgende områder:

- Estetiske retningslinjer for planleggingen
- Folkehelseplan inkludert friluftspan
- Strategisk næringsplan
- Revidering av landbruksplan

- Kulturplan
- Kulturminneplan
- Revidering av trafikksikkerhetsplan
- Plan for avløp og vannmiljø
- Revidering av trafikkplan
- Egen kommunedelplan for kystsonen
- Revidering av klima- og energiplan der klimatilpassing inkluderes
- Revidering av beredskapsplanen.

Det legges også frem strategisk tenkning rundt etablering av et kompensasjonsprogram som følge av Forsvarets etablering av kampflybasen. Tankene om et kompensasjonsprogram inngår i planstrategien.

I forbindelse med kunngjøring av planprogrammet for kommuneplanens samfunns- og arealdel, kunngjøres også reguleringsplaner som skal forseres. Berørte grunneiere og gjenboere tilskrives som del av dette. Som del av varslingen og høringen av planprogrammet anmodes det om innspill til planarbeidet.

Forslag til planstrategi og planprogram ble behandlet av planutvalget i møte 18.06.13. Følgende vedtak ble fattet i sak 13/23:

1. Planutvalget godkjenner forslag til planstrategi og planprogram for 2013-2026, datert 10.06.13, for utlegging til offentlig ettersyn og høring.
2. Oppstart av planarbeid kunngjøres i samsvar med plan- og bygningslovens § 11-13, jfr. § 10-1.
3. Forslag til redaksjonelle endringer, komplettering og presiseringer i e-post av 18.06.13 fra Sør-Trøndelag fylkeskommune tas inn i forslag til planstrategi og planprogram før det legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring.
4. Følgende tekst legges inn i planstrategien under Ørlands strategiske valg - Skape et attraktivt bosted med bolyst for en økende befolkning:

Skape interesse for idrett og legge til rette for frivillige lag og organisasjoner.

Ørland kommune ser også viktigheten av å tilrettelegge for lag og foreninger som legger ned mye ressurser i frivillig arbeid. Dette er viktig med tanke på kommunens satsing på folkehelse. Dette er også viktige møteplasser og ikke minst inkluderende arenaer for nye og gamle ørlendinger. En satsing på idrett, lag og organisasjoner er også i samsvar med planer regjeringen har utarbeidet for Regionale og Nasjonale planer og føringer.

Administrasjonens vurdering

Kommende planperiode vil bli krevende for Ørland kommune og store deler av Fosen. Vekstpotensialet gir store muligheter, men skaper også utfordringer. For landbruket er det spesielt nedbygging av dyrkajord til boligformål og andre formål som skaper utfordringer, da det reduserer driftsgrunnlaget for aktive gårdbrukere. I tillegg er det mange i rød

støysone som mister bosted/arbeidsplass som følge av støy. Ca 60 % av fastlandsarealet på Ørland er dyrkajord, og en utvidelse av Brekstad sentrum eller utlegging av arealer til nye bolig- eller næringsformål andre steder i kommunen vil i de fleste tilfellene medføre at dyrkajord blir nedbygd. For eksempel vil utbyggingen av Brekstad Vest næringsområde legger beslag på ca 67 dekar fulldyrka areal + arealer til fotballbane m.m. på over 8 dekar, totalt ca 75 dekar. Arealet benyttes i dag som leiejord for 2 gårdbrukere som driver med melk - og kjøttproduksjon. For en av leietakerne grenset foreslått areal til hovedbruket.

For å ta jordvernet på alvor må kommunen ha som strategi at minst mulig dyrkajord skal bygges ned. For å få til dette må arealene som allerede er utbygd fortettes, samt at det bygges i høyden. Hvor det er mulig må en se på alternative løsninger for hvor det kan bygges. Det er også viktig at det legges til rette for at arealer som ligger i tilknytting til nye bolig - eller næringsformål kan drives. Her tenkes det bl.a. på mulighet for å kunne drifte arealene ved at det i planarbeidet legges vekt på ankomst til jordbruksarealene. Ferdsel gjennom boligområder med traktor med store redskaper er lite ønskelig. Det utgjør også en trafikksikkerhetsrisiko. Om dyrkajord allikevel må bygges ned må det være et mål at arealene er i drift så lenge som mulig. Dette er også viktig for trivsel og bolyst. Hvis mulig bør matjorda som bygges ned tas av og nyttes andre steder hvor det er mer skinn jord. Forutsetningen er at bruken av jorda ikke har restriksjoner. Å ta vare på dyrkajorda betyr også at drens-systemene og kanalene ikke ødelegges når arealene bygges ut, for å unngå at enda større arealer ikke blir drevet på sikt. I Ørland er mesteparten av jordbruksarealet grøftet en eller flere ganger, jfr. grøftkart over Ørland.

I planstrategien er bl.a. kreativ og framtidsrettet næringslivssatsing der omstilling i landbruket er nevnt som et av de overordna temaene. Landbruk er en viktig næring i Ørland som sysselsetter mange både i og i tilknytting til næringen. I forbindelse med utbyggingen av Ørland Hovedflystasjon vil mange aktive gårdbrukere, også heltidsbrukere, minste store deler av driftsgrunnlaget. Det samme skjer ved utbyggingen av rullebanen m.m i nord, antydnet opp i 700 dekar. Pr 2012 ble det drevet 3 399 dekar inne på selve baseområdet. Hvor mye av dette arealet som bygges ned er ikke klart, men dette gjør at det mest sannsynlig blir enda vanskeligere å få tak i leiejord i kommunen. Spesielt melk - og kjøttprodusenter er avhengig av et vist driftsgrunnlag i form av arealressurser for å kunne produsere kvoten eller ha nok fôr til å fylle fjøset med storfe. For mange vil det bli vanskelig å drive videre. At arealene reduseres setter også begrensninger for hva en kan drive med når det gjelder det tradisjonelle landbruket, og om en får til å drive. Landbruk er som kjent en langsiktig næring, noe som gjør at det er vanskelig å satse på en del produksjoner som bl.a husdyrhold hvis en mangler arealer eller det er usikkerhet knyttet til om en får drive arealene videre.

Utviklingen i landbruket vil ha betydning for kulturlandskapet. Dess mindre husdyr - produksjon det blir i kommunen, desto mer kornarealer vil det blir. I 2012 hadde Ørland totalt 134 aktive gårdsbruk som drev til sammen 40 661 dekar dyrka jord, hvorav 17 959 dekar ble benyttet til grasproduksjon og 22 143 dekar til korn. Kornarealet har steget betraktelig de siste årene, og mer skal det bli hvis husdyrproduksjonen reduseres ytterligere. Færre beitedyr vil også ha betydning for gjengroing av beiteområder.

Utviklingen i landbruket har betydning for fugle- og dyrelivet. Ettersom det er få utmarksområder i kommunen vil det kunne bli konflikter mellom folk og vilt hvis boligbyggingen skjer i deres leveområder/trekkveier. Da er det viktig at det finnes et

oppdatert viltkart som viser hvor de viktigste viltområdene finnes i kommunen, slik at en kan styre unna dem. Eksisterende kart fra gjeldende kommuneplan er fra 2004.

Landbruk er en viktig næring i Ørland. Det er derfor ønskelig at det utarbeides hensynskart/temakart for jordbruk og skogbruk som viser verdifulle jordbruks- og skogområder, slik at det kan tas hensyn til når det skal foretas arealomdisponeringer.

Rådmannens innstilling

Leder i Landbruksnemnda framlegger sin innstilling i møtet.

Saksprotokoll i Felles landbruksnemnd - Ørland/Bjugn kommuner - 25.09.2013

Behandling:

Leder i landbruksnemnda la fram sin innstilling i møtet.

Endelig vedtak:

1. Landbruksnemnda i Ørland/Bjugn mener at den overordnede målsetting må være at minst mulig dyrka mark bygges ned. Dette kan gjøres ved mest mulig fortetting av allerede utbygde arealer, samt ved bygging i høyden. Det settes krav om BRA mellom 300-400 % på Brekstad.
2. Ifm utbyggingen av ØHF vektlegges infrastruktur til arealer i drift.
3. Landbruksnemnda påpeker at eiendommen til Gunnar Slette gnr 68, bnr 48 blir bygd inn ved at arealene rundt tas i bruk til næringsformål. Ulsetmyran kan dyrkes opp og brukes som avbøtende tiltak for dyrkajord om bygges ned. Arealer vest for Uthaug havn legges inn som alternativt næringsareal. Dyrkajorda inkl. fotballbanen på Brekstad Vest næringsområde bør utgå som areal til næringsformål, da det kan brukes til kornproduksjon.
4. Det må utarbeides hensynskart/temakart for jordbruk/skogbruk, samt viltkart som kan brukes ved omdisponeringer av areal.

Vedtaket ble enst. vedtatt.